

Vanløse Miljøcenter

Agenda 21- årsplan for 2008 -2009

1	Indledning.....	3
2	Tænk globalt – handl lokalt	3
3	Geografisk beskrivelse	4
4	Målgrupper og arbejdsmetoder	4
5	Indsatsområder.....	5
6	Energi og klima.....	6
7	Affald	7
8	Køb GRØNT – lokalt	9
9	Vandet og det grønne i Vanløse.....	10
10	Trafik	11

1 Indledning

Årsplanen beskriver de projekter, der planlægges iværksat og samtidige beskrives strategien for de indsatsområder vi har valgt at fokusere på i 2008 og 2009. Denne årsplan, som er den første årsplan for Vanløse Miljøcenter, er udarbejdet af arbejdsgruppen, som blev nedsat på baggrund af et opstartmøde afholdt i begyndelsen af maj 2008. Årsplanen udstikker rammerne for de kommende medarbejdere. Arbejdsgruppen har forsøgt at balancere mellem at opstille konkrete mål og arbejdsopgaver og hensyntagen til de kommende bestyrelsesmedlemmer og medarbejdernes mulighed for at præge arbejdet.

2 Tænk globalt – handl lokalt

Disse berømte ord fra Brundtlandrapporten, har aldrig været mere aktuelle. Miljø og ikke mindst klima er for alvor kommet på dagsordenen de sidste par år. Der er blandt både eksperter, politikere og almindelige borgere kommet en helt anden bevidsthed om vigtigheden af, at vi skal tage vare på miljøet, og en erkendelse af, at vores handlinger i dagligdagen påvirker det globale klima.

Dette har bl.a. betydet, at den enkeltes egen indflydelse på klodens tilstand er kommet langt mere i fokus. Det er en udvikling, som Vanløse Miljøcenter vil støtte op om og aktivt bruge i arbejde. Miljøcenterets lokale arbejde skal ses i sammenhæng med større globale og regionale tiltag. Miljøcenterets bidrag er i høj grad at tænke miljø ind i nye sammenhænge, og sætte fokus på den enkelte borgers handlemuligheder.

Vanløse Miljøcenters vision

Det er Vanløse Miljøcenters vision at skabe en bæredygtig bydel.

Det lokale arbejde i Vanløse Miljøcenter skal ses i en større sammenhæng, og ideen om, at selv små ændringer lokalt gavner positivt globalt, er en bærende tanke i arbejdet.

Vanløse Miljøcenter vil:

- aktivt bidrage med at sætte fokus på, hvad vi hver især kan gøre – hvilke handlemuligheder vi har for at reducere de negative påvirkninger vores daglige aktiviteter udgør på det globale og lokale klima og miljø.
- støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgerne og erhvervslivet til aktivt at deltage i miljøprojekter
- være med til at styrke bydelens grønne identitet og forbedre kvaliteten af de rekreative ressourcer
- arbejde på at begrænse de miljøfaktorer, der negativt påvirker vores livskvalitet

3 Geografisk beskrivelse

Der er ca. 36.000 vanløseborgere i København. Vanløse fremstår som en blanding af villaområder og områder med etageboliger. Etageejendommene udgør omkring 80 % af boligmassen i Vanløse, mens villaer og rækkehuse, som arealmæssigt dominerer bydelen kun udgør omkring 20 %.

Mod vest og syd er Vanløse afgrænset af Krogebjerg Parken, Damhusengen, Damhussøen, og Grøndalsparken. Mod nordøst er Vanløse afgrænset af Bellahøjmarken.

Vanløse fremstår som en bydel der på én gang rummer de kvaliteter, som findes i 'landsbyen' og samtidig de kvaliteter, som hører storbyen til. Vanløse gennemskæres af flere store indfaldsveje til København samt S-toget og Vanløse er endestation for Metroen.

4 Målgrupper og arbejdsmetoder

Miljøcenteret har alle borgere og alle der har deres arbejde i Vanløse som målgruppe. Der skal således samarbejdes bredt og snævert og på kryds og tværs med erhvervslivet, skolerne, institutionerne, grundejere, lejere, det frivillig foreningsliv osv. Det er væsentligt for Vanløse Miljøcenters succes, at miljøarbejdet forankres, og at der kan skabes en videreudvikling af allerede eksisterende aktiviteter i de forskellige målgrupper i Vanløse.

De forskellige målgrupper betyder, at der vil blive arbejdet på forskellig vis i forhold til målgrupperne, og i forhold til de enkelte projekter. I nogle projekter vil miljø- og klimainformation blive kombineret med oplevelser, i andre sammenhænge vil vi vælge i højere grad at tale til den enkeltes interesse i et klimaperspektiv, f.eks. når der kan spares på økonomien samtidig med, at der tages hensyn til miljøet. I nogle tilfælde vil der blive samarbejdet med allerede engagerede borgere i bydelen. I andre sammenhænge vil "nye" grupper blive inddraget i det fremadrettede og nødvendige arbejde ved at tænke miljø ind i deres aktiviteter. I forholdet til skoler og institutioner vil der blive lagt vægt på formidling, undervisning og oplevelser målrettet børnenes alder og vidensniveau.

5 Indsatsområder

Ved opstartsmødet i Kulturhuset den 8. maj 2008, vedrørende etablering af det nye Agenda 21 center i Vanløse, hvor alle interesserede foreninger, udvalg og borgere i Vanløse havde mulighed for at deltage, blev der formuleret en lang række forslag, ideer og ønsker til hvad Vanløse Miljøcenter burde arbejde med. Arbejdsgruppen har arbejdet videre med alle disse forslag og har valgt i forhold til Årsplan 2008/2009 at centerets arbejde skal fokuseres omkring fem indsatsområder:

- Energi og klima
- Affald og renholdelse
- Køb GRØNT – lokalt
- Vandet og det grønne i Vanløse
- Trafik.

Centeret ser flere muligheder for samarbejde med kommunen omkring udvalgte aktiviteter inden for de fem indsatsområder. Herudover vil centeret støtte op om kommunens miljøarbejde, således at centeret støtter op om København som Miljømetropol, Københavns Agenda-21 plan, mv. Centeret vil deltage i kommunens arrangementer, og vil løbende gennem året, samarbejde med de øvrige agendacentre samt bidrage til at styrke udvalgte kampagner.

Miljøpulje

Vanløse Miljøcenter opretter en Miljøpulje, første gang i 2009. Puljen kan søges af alle centerets målgrupper. De ikke-kommercielle/ikke-professionelle forslag vil som udgangspunkt blive prioriteret højt. Projekterne skal være mindst 25 % selvfinansieret eller egen arbejdskraft skal indgå i projektet som medfinansiering. Der kan max tildeles 10.000 kr. pr. projekt, og der stilles krav om, at støtten til projektet synliggøres over for offentligheden.

Opstart

At starte op og sætte skub i en bæredygtig udvikling i bydelen handler om at sætte en standard på områder som formidling, netværksdannelse, inddragelse, visioner og udsyn. Det er derfor væsentligt at miljøcenteret med den nye leder i spidsen i opstartsperioden og med de første aktiviteter arbejder på at fremme en åben og kreativ proces, der har fokus på ovenstående elementer.

Det må forventes at arbejdet i 2008 vil være præget af opstartsaktiviteter, hvor Vanløse Miljøcenter dels skal etableres rent fysisk og dels skal finde sin plads i bydelen. Det kan

derfor ikke forventes, at centeret kommer i gang med de store projekter i 2008. Vanløse Miljøcenter ønsker i opstartsfasen og fremover at profilere sig stærkt i de lokale ugeaviser med artikler og evt. med en tilbagevendende miljøklumme. Udadrettet skal der i 2008 arrangeres et åbent-hus arrangement og en indvielse af miljøcenteret, der som event skal være en øjenåbner for borgerne til det potentiale og de muligheder Vanløse Miljøcenter rummer. De fem indsatsområder skal samtidig præsenteres på hver deres præmisser til inspiration og handling. Der skal i 2008 arbejdes dels med at udbrede kendskabet til Vanløse Miljøcenter og dels med at etablerer kontakter til centerets målgrupper. Derudover bliver det nødvendigt at besøge de andre agendacentre og skabe kontakter og indsamle erfaringer.

Vanløse Miljøcenter vil arbejde på at indtage en central rolle i miljøarbejdet i bydelen, og vil forsøge at støtte op om så mange som muligt af de miljø- og agendaaktiviteter som centerets målgrupper kommer med. Vanløse Miljøcenter vil være et fyrtårn i miljøarbejdet i bydelen.

Miljøfestival

Vanløse Miljøcenteret vil hvert år deltage i Københavns Miljøfestival med udvalgte temaer inden for centerets arbejdsområde. Der vil typisk blive præsenteret information om hvad vi hver især kan gøre krydret med events og oplevelser. Det er centerets intention at Miljøfestivalen skal være et tilbagevendende arrangement, som der tales om i bydelen.

6 Energi og klima

Status

Fakta er at hver københavnere udleder alt for meget CO₂. En stor del af denne udledning skyldes vores energiforbrug til opvarmning og brug af elektricitet. Københavns Kommune har som målsætning, at CO₂ udledningen inden udgangen af 2015 skal være reduceret med mindst 20 % i forhold til 2005. Fakta er også at parcelhuse har et større energiforbrug end lejligheder.

Målsætning

På energi- og klimaområdet er det en reduktion af CO₂-udslippet, der er i fokus. Forbruget af energi i Vanløse skal synliggøres og nedbringes, og hvor det er muligt at ændre til alternative CO₂-neutrale energikilder, skal der gøres en indsats. Centeret vil arbejde målrettet på at få afdækket og formidlet, hvordan vi hver især kan reducere vores CO₂-udslip.

Aktiviteter

Klimatopmødet 2009

Det forventes at klimatopmødet i 2009 vil skærpe interessen for miljø og for Vanløse Miljøcenter. Vi ser klimatopmødet, som en rigtig god platform for at komme i gang med arbejdet ikke mindst med samarbejdet med skolerne.

Miljøcenteret vil støtte op om og aktivt deltage i kommunens aktiviteter i forbindelse med klimatopmødet i 2009.

Energibesparelse

Vanløse Miljøcenter vil i 2009 opbygge en vidensbank og afholde aktiviteter, hvor borgerne tilbydes rådgivning om energibesparelser. På hjemmesiden skal det være muligt at finde energispareråd samt links til relevante emner, arrangementer o. lign. inden for klima- og energiområdet.

Elspareråd

Der skal arbejdes med at synliggøre elforbruget og med at få afdækket de "dårlige" vaner. Borgerne i Vanløse kan låne Miljøcenterets energikuffert, der indeholder sparOmeter, mappe med elspareråd m.m.

Homeparties om fjernvarme

Miljøcenteret vil invitere til homeparties hos villaejerne om rigtig indstilling af fjernvarmeanlægget. Vi vil give råd og vejledning ude hos borgerne og satse på at lære villaejerne, at det ved omtanke og enkelte handlinger er muligt at reducere fjernvarmeregningen og stadig have det varmt og behageligt i hjemmet.

Energifamilier

Det er tanken, at der i 2009 vil blive taget initiativ til at etablere et netværk af energifamilier. Ideen er at energifamilierne skal indgå i et forsøg, der går ud på at sætte fokus på energiforbruget i typiske familier. Målsætningen er at vise, at det er muligt at leve et "normalt" liv med et minimalt forbrug af energi.

Samarbejdspartnere

Borgere, erhvervsvirksomheder, grundejerforeninger, lejerboligforeninger, private udlejere, viceværter, lokalaviserne, Vanløse Lokaludvalg, skoler, institutioner, Energitjenesten og andre relevante energirådgivere.

Succeskriterier

Vanløse Miljøcenter skal være et sted, hvor man kan henvende sig og få gode råd og vejledning om, hvordan man kan spare på energien. Miljøcenteret vil være kendt og anerkendt for at motivere til løsninger på energiområdet, der er fremtidssikrede og til gavn for borgerne i lokalsamfundet. Der skal afholdes mindst 3 fjernvarme homeparties i 2009. Energikufferten og Miljøcenterets sparOmetre skal være udlånt mindst 10 gange i 2009. Netværket af energifamilierne er blevet etableret i 2009. Miljøcenteret har deltaget i kommunens aktiviteter omkring klimatopmødet 2009.

7 Affald og renholdelse

Status

Fakta er at mængden af husholdnings affald stiger og genbrugsprocenterne stagnerer. I høringsudkastet til Affaldsplan 2012 har Københavns Kommune som målsætning, at

34.000 tons af det affald, der ellers ville gå til forbrænding i 2012, bliver sorteret fra til mere egnede behandlingsformer. Det svarer til at forbrændingsbehovet bliver ca. 10 % mindre end i dag. Udlicitering af R98 er nu en realitet, og det skal sikres at kvaliteten for affaldssortering som minimum er den samme som hidtil – gerne bedre.

Målsætning

Formålet med centerets arbejde inden for affaldsområdet er at sætte fokus på de stigende affaldsmængder og konsekvenserne af dette. Samtidig vil vi arbejde på, at vi får en renere bydel.

Aktiviteter

Der skal arbejdes med oplysning og holdningsændringer så der dels kan opnås minimering af affaldsmængderne gennem affaldsforebyggelse og dels opnås at en øget andel af affaldet bliver kildesorteret så muligheden for genbrug og genanvendelse forøges. Centeret vil arbejde målrettet for at flere boligforeninger og grundejere sorterer deres affald bedre. Desuden vil der blive etableret kontakt til institutioner og handelsliv for at øge affaldssorteringen, og i samarbejde med Københavns Miljønetværk vil der blive arbejdet på en forbedring af affaldssortering i de små og store butikker.

Der vil blive arrangeret et besøg på et forbrændingsanlæg evt. i samarbejde med Københavns Kommune.

Det Grønne Diplom

Affald indgår som et af de ni indsatsområder i Det Grønne Diplom, herunder viceværtordningen for farligt affald. Boligforeningerne kan få det grønne diplom, når de arbejder systematisk med miljøforbedringer. Kravet om systematik fremmer en rationel drift og deltagelse i ordningen kan give store økonomiske fordele, samt være med til at sikre et bedre miljø. For at få det grønne diplom skal boligområderne: Sætte miljømål, lave handlingsplan, lave grønt regnskab og inddrage og formidle resultaterne til beboere og ansatte. Centeret vil arbejde på at flere boligforeninger får det grønne diplom.

Vanløse – ren bydel

For at sætte fokus på renholdelse og fjerne affald rundt omkring i bybilledet og i de grønne områder vil Vanløse Miljøcenter støtte op om de eksisterende kampagner fx DN's landsdækkende affaldsindsamling i april, samt Vanløse Lokaludvalgs affaldsindsamling for skole og institutioner, som blev afholdt første gang i foråret 2008.

Samarbejdspartnere

Danmarks Naturfredningsforening, Enggruppen, Vanløse Lokaludvalg, borgerne, grundejerforeninger, boligforeninger, viceværter/gårdmænd, institutionerne, Københavns Miljønetværk, lokalaviserne.

Succeskriterier

Affaldsdag 2009 afholdt med mere end 50 deltagere. Der indsamles mere end 2 ton affald, og involveres flere skoler og institutioner end der deltog i Vanløse Lokaludvalgs affaldsindsamling i 2008. Mindst en boligforening har opnået det grønne diplom i 2009.

8 Køb GRØNT – lokalt.

Status

Der er på nuværende tidspunkt kun en enkelt grøn forretning i Vanløse – en grøn frisør. Det er dog muligt at købe et varieret udvalg af økologiske varer i de lokale dagligvarebutikker.

Målsætning

Det skal være nemt for borgerne i Vanløse at være miljøbevidste i deres indkøb af alt fra dagligvare og håarklipping til større forbrugsgoder, som fx A-mærkede produkter. Der skal være et bredt udvalg af økologiske og miljøbevidste varer til salg lokalt i Vanløse.

Aktiviteter

Det bliver Vanløse Miljøcenters opgave at motivere og inspirere til, at der komme flere grønne butikker i Vanløse. En grøn butik får hjælp til at spare på energien og sortere affaldet. Derved gavner forretningen ikke alene miljøet, men også sin egen økonomi. Det bedste ved det hele skulle gerne være, at miljøbevidste forbrugere belønner butikken for indsatsen.

Der skal arbejdes på muligheden for at afholde et økologisk marked i forbindelse med næste års arrangement af "Vanløse på den anden ende". Markedet vil give mulighed for at skabe synlighed omkring økologiske og miljømærkede produkter. Samtidig vil der være underholdende, debatskabende og øjenåbnende præsentation af de grønne initiativer som Vanløse Miljøcenter har iværksat.

"Henne om hjørnet"

Flere af de andre agendacenter har udgivet den lokale guide til grønne indkøb "Henne om hjørnet". Vanløse Miljøcenter vil arbejde på, at der udgives en vanløseudgave af folderen.

Det nye butikscenter

Vi vil arbejde for, at det nye butikscenter, som planlægges ved Vanløse station skal have mindst 10 % grønne butikker af det samlede antal forretninger.

Samarbejdspartnere

De lokal handlende, Vanløse Erhvervs- og Handelforening, Københavns Miljønetværk og de andre agendacentre.

Succeskriterier

At antallet af grønne butikker i Vanløse øges fra 1 til 10 butikker over de to næste år. Når der er 10 grønne butikker i Vanløse, vil centeret udgive en vanløseudgave af "Henne om hjørnet".

9 Vandet og det grønne i Vanløse

Status

Vanløse har store og sammenhængende grønne områder, og sammen med de mange villahaver fremstår Vanløse som en grøn bydel. De store grønne områder vil alle inden for den nærmeste fremtid være omfattet af fredninger. Den biologiske mangfoldighed i de grønne områder er ikke tilfredsstillende.

Alt for mange haveejere bruger stadigvæk for mange giftstoffer til bekæmpelse af ukrudt og skadedyr.

Vandet er et andet karakteristisk element i Vanløse. Vi har både sø og å. Kvaliteten af vandområderne er dog ikke tilfredsstillende, og især Harrestrup Å og Grøndalsåen lader meget tilbage at ønske.

Målsætning

Vanløse skal være en endnu mere grøn bydel. Den biologiske mangfoldighed i de grønne og blå områder bliver væsentligt bedre, og der er mange naturmæssige oplevelsesmuligheder. Åerne i Vanløse skal være tilgængelige og have et mere naturligt udseende. Den biologiske mangfoldighed i haverne øges fordi brugen af giftstoffer, og der er således skabt grundlag for indvinding af grundvand til drikkevand i Vanløse.

Aktiviteter

Vanløse Miljøcenter vil hægte sig på kommunens igangværende pesticidkampagne og gennem denne formidle viden om hvordan haveejere og viceværter/gårdmænd kan erstatte pesticider og andre giftstoffer med mere miljøvenlige metoder, når alt slags ukrudt og dræbersnegle og andre skadedyr skal bekæmpes, og flise gange skal holdes.

Vanløse Miljøcenter vil sætte fokus på værdien af vandet og de grønne områder og være med til at give borgerne flere naturoplevelser, ved at gennemføre forskellige arrangementer i tilknytning til vandet og de grønne områder.

Vanløse Miljøcenter vil arbejde med ideen om, at centeret på sigt skal kunne tilbyde "naturvejledning og undervisningstilbud" i de grønne og blå områder i Vanløse – især rettet mod institutionerne og de yngste skoleklasser.

Økologiske Haver

Økologien skal ind i haverne og pesticiderne og kunstgødningen skal ud. Miljøcenteret vil arbejde på at alle haver i Vanløse er økologiske.

"Damhustræff"

Miljøcenteret vil arbejde på at få etableret et årligt tilbagevendende arrangement omkring Damhusengen og Damhussøen. Det forventes, at det bliver et arrangement i lighed med Mosestræffet i Utterslev Mose. Arrangementet er især henvendt til børnefamilier, der ønsker en god oplevelse i den lokale natur.

Byg en fuglekassedag

En gang om året arrangerer Miljøcenteret "Byg en fuglekassedag". Miljøcenteret sørger for de nødvendige materialer og borgerne kommer og deltager. Udover at bygge en fuglekasse bliver der mulighed for at lære fuglene i bydelen at kende. Hvordan ser de ud? Hvad spiser de? Hvor bor de?

Plejeplaner

Vanløse Miljøcenter vil deltage i kommunens arbejde omkring plejeplanerne for de grønne områder med henblik på at øge oplevelsesværdien, derfor skal den biologiske mangfoldighed forbedres, således naturformidling til børnehaver, skoler og borgere kan blive en succes

Samarbejdspartnere

Borgerne, Enggruppen, grundejerforeninger, andelsboligforeninger, viceværter/gårdmænd, lejerboligforeninger, Vanløse Lokaludvalg, Center for Miljø, Center for Park & Natur, institutionerne, skolerne, idrætsforeningerne, naturvejlederne i København og de andre agendacentre.

Succeskriterier

Byg en fuglekassedag er blevet afholdt en gang i 2009. Damhustræffet er blevet afholdt i 2009. Deltaget i møder med Center for Park & Natur og opnå resultater med at forbedring af den biologiske mangfoldighed. Centeret har formidlet pesticidkampagnen på hjemmesiden og i de lokale aviser.

10 Trafik

Status

Vanløse er gennemskåret af flere store indfaldsveje, og en stor del af borgerne i bydelen er udsat for en betragtelig sundhedsskadelig luftforurening og støjbelastning. Jernbane Allé og Jydeholmen mangler cykelstier og forholdene for cykelparkering omkring Vanløse Station er mildt sagt lidt af et kaos. Vanløses grønne cykelrute er et forhindringsløb mellem biler og samtidig udgør bilkørsel ved bydelens skoler et væsentligt utryghedsmoment.

Vanløse den 11. 8. 2008

Vanløse Miljøcenter • årsplan 2008-2009

Børn og Unge, Jan Knudsen, Nils Olav

Hjørner
Keld Poulsen

E. Hansen

Hør Pn - skolen
Knut

Målsætning

Målsætningen er at alle – især børn og ældre – skal kunne færdes trykt og sikkert på egen hånd i trafikken i bydelen. Det er målet, at den interne trafik i Vanløse, på sigt, i langt højere grad, end i dag, foretages til fods eller på cykel, hvorved de miljø- og sundhedsskadelige konsekvenser af trafikken bliver reduceret. Ulemperne fra den stigende udefrakommende trafik i Vanløse må ikke forringe livskvaliteten for borgerne.

Aktiviteter

En vigtig ting i Vanløse Miljøcenters arbejde med trafik bliver at engagere borgerne. Dette kan f. eks. gøres ved, at centeret tager initiativ til, at der oprettes en Trafikgruppe af aktive borgere.

Vanløse Miljøcenter vil arbejde på at præsentere alternativer til privatbilismen, da Vanløse er en bydel, hvor mange af hverdagens gøremål ligger inden for gå eller cykelafstand.

Vanløse Miljøcenter vil støtte op om eksisterende kampagner for at fremme cykeltrafikken f.eks. "Alle børn cykler" og "Vi cykler til arbejde". Miljøcenteret vil arbejde på, i samarbejde med Vanløse Erhvervs- og Handelsforening, at igangsætte en kampagne "Vi cykler på indkøb".

Borgerne kan låne Miljøcenterets ladcykler til transport af større indkøb o. lign.

Miljøcenteret vil arbejde for at fremme delebiler i Vanløse.

Miljøcenteret vil tilbyde information om miljøvenlig kørsel for de borgere, som er afhængige af bilen som transportmiddel.

Samarbejdspartnere

Vanløse Lokaludvalg, De aktive cyklister i Vanløse, Borgerne, Københavns Delebiler, Hertz Delebilen, Danske Delebiler, Københavns Kommune, Handelsforeningen, Dansk Cyklistforbund og andre relevante.

Succeskriterier

Låneordningen af ladcyklerne er kendt og cyklerne har været udlånt mindst 20 gange i 2009. Der er taget kontakt til de forskellige delebilsordninger og aftalt samarbejde. Der er reklameret for "Alle børn cykler" og "Vi cykler til arbejde" i Vanløse. Miljøcenteret har markeret sig flere gange i de lokale medier med oplysning om miljøvenlig kørsel og brug af cykel.